

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Venerabilis Patris Thomæ à Jesu ... Opera Omnia

Homini Religioso Et Apostolico Tam Qvo Ad Vitæ Activæ, Qvam
Contemplativæ functiones utilissima, Duobus Tomis Comprehensa. In
Qvibvs Singlari Pietate, Varia Ervditione Clariori Et Breviori Stylo
Continentvr Et Explicantvr ...

Tomás <de Jesus>

Coloniæ Agrippinæ, 1684

Capvt VIII. Solam Fidem vivam non autem mortuam ad sustentandum
justum sufficere.

urn:nbn:de:hbz:466:1-38621

Alia verbi DEI nomina fructusque
multiplices. § 2.

Alijs præterea nominibus quibus verbum Dei insignitur, varios & excellentes effectus quos fidei divinæ lux in corde iusti operatur, exprimit Scriptura sacra; verum quia de his ex professo non tractamus, sufficiat præcipuos quosdam qui divini eloquij vel lectione, vel auditione reportantur fructus annexisse, ut ad medicinalem istum fontem viva fide tam in adversitatibus, quam in prosperitate properemus animosi.

Audiamus imprimis S. Hieronymum in præmio, super Psalmos breviter, sed sententiosè eos enumerantem, Omnia, inquit, quæ homini dirigendo utilia sunt, hic inveniuntur; hic enim omnis sexus, super Psalmum omnium, atque in fructu: hic habet infans quid lædet, per quid laudet, adolescens quid corripat, juvenis quid sequatur, senior quid precetur: Hic discit semina pudicitiam, pupili inveniunt pietatem, vidua iudicem, pauperes protectorem, advena custodem. Hic inveniunt Reges quid audiant, iudices quid timeant. Hæc tristem consolatur, latum temperat, iratum mitigat, pauperem recreat, divitem ut se agnoscat increpat, omnibus se suscipientibus medicamenta tribuit, nec peccatorem despiciit, sed remedium ei per penitentiam inungit. Post, per hanc DEVS ostenditur, simulacra irridentur, fides offeritur, perfidia destruitur, iustitia ingreditur, prohibetur iniquitas, misericordia laudatur, crudelitas abdicatur, veritas requiritur, mendacium damnatur, dolus accusatur, prædicatur penitentia, pax sequenda promittitur, spes certa nutritur & quod his omnibus excellentius est Sacramenta laudantur.

Huic adjungemus S. Greg. lib. 3. mor. ad verba ista Job. 33. Semel loquitur Deus, & secundo id ipsum non repetit, ita dicentem: ac si diceret DEVS singulorum cordibus, privatis vocibus non respondet; sed tale eloquium construit per quod cunctorum questionibus, satis facit, in scriptura quippe ejus eloquio, causas nostras singulis si requirimus invenimus, nec opus est in eo quod specialiter quisque tolerat, responderi si bi divina voce specialiter querat: ibi enim nobis omnibus in eo quod specialiter patimur communiter respondetur, ibi vita præcedentium si figura sequentium. Non ergo Deus ad omnia verba nobis respondet, quia semel loquitur, & secundo id ipsum non repetit, i. e. in his quæ per Scripturam sacram ad Patres nostros protulit, nos erudire curavit, disant itaque SS. Doctores Ecclesiæ, disant & arrogantes, cum intra eam laborare quosdam pusillanimitate conspiciant, quia in nobis Deus ad verba omnia non respondit, & hoc illa nona in Ezechielem: Quid enim cæli nomine nisi sacra scriptura significatur: de qua nobis & sol sapientia, & Luna scientia, & ex antiquis Patribus stella exemplorum, atque virtutum lucent. Hucusque S. Gregorius.

Ex hac doctrina apparet quam non necessariz sint revelationes, visiones, perceptiones, aut similia sentimenta, ijs qui vivam possident fidem, cum in omnibus dubiis suis ex scriptura sacra responsum audiant, & hauriant satisfactionem, consolationem in angustiis, in prosperitatibus frenum, in adversitatibus fiduciam, & fortitudinem: nam vivacitate fidei suæ, nec immerito, omnes revelationes, dogmata, & exempla quæ in ea continentur, tanquam sibi particulariter dicta, & revelata suscipiunt, & reverenter accommodant, sicque est ijs Scriptura sacra ad instar veteris testamenti propitiatorij, unde Moyse & filijs Israel responsa dabatur. Vel eam tanquam epistolam à DEO sibi transmissam grata exofcultatione venerantur; secundum

Exodi 33

quod alibi dixit S. Augustinus. & hæc de illa civitate Concilij unde peregrinatur littera nobis venerunt, ipse Jesus in scriptura quæ nos hortantur, ut bene vivamus, quid enim ut inquit S. Gregorius, est scriptura sacra, nisi quædam Epistola omnipotentis DEI ad creaturam suam.

Est denique verbum Dei vinidarium, & hortus floribus pulcherrimis exornatus, amensivis irrigatus fontibus, deliciosissimis abundans fructibus ac ut verbo absolvam, universalis, & omnibus accommodatissima totius spiritualis profectus officina.

Qui verò accuratius ex Scriptura sacra proficiendi modum scire desiderat, consulat S. Greg. homilia 15. in Ezechielem, differenter qualiter munimentum & præsidium sit contra omnes insultus, & tentationes demonum, ubi, & in particulari per exempla & varios casus, ac particulares uniuscujusque necessitates congrua applicatione descendit.

Idcirco autem & qui sacram scripturam legere nesciunt, aut non possunt, ne & ipsi tanto bono frustrentur, confessarii sui opera secundum necessitates suas aliquibus utantur sacris sententijs, quibus lumine fidei vivæ adjuti, expedit, & continentur currant viam mandatorum Dei, usque ad portum salutis æternæ.

CAPVT VIII.

Solam Fidem vivam non autem mortuam ad sustentandum justum sufficere.

Cum clarissima ad oculum experientia coniter, quamvis omnes fides habeant Christiani, non omnes tamen ex lethargio fraudum mundi, & frivolæ de rebus caducis existimationis expurgati; Sed & contra plurimos (quod non absque gravissimo interni doloris sentu dici potest) ita in profundissima vitiorum, & passionum suarum abyssu jacere sepultos, quasi sol iustitiz non illucet eis, & omnino ignorant lumen veritatis.

Manifestissimum igitur est, habitum fidei ætæ Dei verbum revelatum, ad bene salubriterque vivendum, haudquaquam sufficere, sed necessarium esse, & opera fidei, & operibus exerceri fidei: alioquin enim sicut generosus nimia quiete, equus degenerat, & ferrum sua ferrugine seipsum consumit, ita si turpi & culpabili admodum otio cælesse fidei lumen, talentumque fecundissimum abscondamus, & sinamus torpescere, timendum est ne, quod sæpe contingit, iusto Dei iudicio, ablatum à nobis magno isto beneficio, tradamur in reprobam sententiam, & ignominiosam caritatem.

Tres porro assignantur fidei differentiz. Prima cum fides in eodem subiecto adjuncta secum habet aliam virtutem Theologicam, dicitur fides formata seu viva, quia charitas ut docent Theologi, est anima, vita, forma fidei, cæterarumque virtutum, Alia fides vocatur informis & mortua: & est, quæ expulso per peccatum mortale charitatis habitu remanet in peccatoribus; mortua dicitur, non quia non sit vera fides, sed quia deest illi splendor, & vita, quam sola tribuit charitas, ac præcipue, quia non operatur, sed sicut aquæ in tærido lacu stagnantes, quas mortuas appellare solemus, sine ullo vitæ concursu, aut influxu, quasi compurrefcit: fides vero viva, sicut fons aquæ vivæ salientis in vitam æternam, con-

tinuo se ad operationem movet, sicut enim ex animalis operatione vitam tanquam principium colligimus, ita ex virtutum operibus, fidei vivacitas comprobatur.

Verum cum multi iusti, non æque, ac ipsius fecunditati superiori capitulo explicate par est, fructificatio ideo Tertia superest explicanda fidei differentia, quam *fidem altam*, vel *practicam* dicere possumus, quodam modo aliori, quam significet fides viva primo loco posita; potest enim quis habens fidem vivam bene operari, etsi non ex motivo lucis fidei, cuius fortasse nullo modo recordabitur: verum eum in sancto aliquo exercitio aut bono virtutis opere, nobis ipsis fidei face prælucemus, & ex certitudine, aliisque ejus proprietatibus, ad bene operandum movemur, fidem licet antea charitatis vita formatam, *altare*, seu *vivificare* dicimus: simili modo, quo sopitum ignem, antea quidem sub cineribus viventem, ijs remotis, adductisque lignis, flatu reluscitamus ac vivificamus, ut sic fides practica aliud nihil sit, quam sui ad bene operandum applicatio actuali advertentia, & ponderatione veritatis Fidei, secundum occasionum diversitatem sese offerentis.

Hinc manifestè apparet differentia fidei nostræ vivæ, seu practicæ, ab ea quam communiter Theologi etiam vivam appellant, quæ in omnibus iustis reperitur, sed non omnes lumine fidei utuntur. Quando & applicando illud operibus suis: præterea in multis peccatoribus potest reperiri fides ista aduata; cum nimirum illuminatione fidei in peccati detestatione, & ad summum bonum conversione, ad impetrandam justificationis gratiam, utuntur, ut tradit Conc. Trid. sessio 6.

Sic igitur ista fidei praxis, quam tradimus, communis est iustis, & peccatoribus, sed ad veram poenitentiam per hanc sese præparantibus, qui licet vitæ gratiæ careant, fidem tamen habent excitatam, & si dicere liceat vivificatam; non enim absolute mortua dici potest: fides enim ut ait S. Iacobi sine operibus mortua est. Hæc autem peccatorem ad bene operandum incitat, estque principium, & radix justificationis, ut in sequentibus trademus.

Infalibile ergo hac veritatis regulâ in extruendo ædificio in æternum permanens sollicitè & diligenter utatur artifex Christianus, & videbit admirabiliter exercecere opus in manibus suis.

CAPUT IX.

Qualiter ad praxim deducendum vivæ fidei exercitium.

GRANO sinapis cōparatam à Christo Salvatore nostro fidem legimus: si habueritis, inquit Matth. 12. fidem sicut granum sinapis, eam ob eausam, quod virtus sinapis, & efficacia tam diu fructificet, & abscondita lateat, usque dum molatur, & conteratur, ac dum demum vim suam ac miram acrimoniam exerat; vis experiri virtutem verbi Dei admirabilem fanè, & salutarem, cominque illud, & diligenter considerationis mola contere, dentibus malicia, & ipsum te suavissimè ac delicatissimè enutriet.

Efficaciam verbi DEI ad hominem in omne opus bonum impellendum agnovit etiam Apostolus, dum inquit: *Vivus est enim sermo Dei & efficax, & penetrabilior omni gladio accipit, & pertingens usque ad divisionem animæ & spiritus, compa-*

rum quoque & medullarum, & discretor cogitationum, & intentionum cordis. Præmisit sanctus Apostolus, *vivus est Dei sermo*, ac deinde subiungit, & *efficax*, quia ex vita profluit efficacia, neque efficax erit sermo Dei, nisi fuerit vivus; vivus autem non in charta, aut atramento librorum sacrorum, aut habituali Christianorum sapientia, sed in vitali sanctæ considerationis motu.

Sic autem vivificationem, ad compellendam etiā quantumlibet rebellem voluntatem esse efficacissimum, & supra omnem persuasionem & considerationem humanam fortissimum, manifestè probatur; nam rationes quascunque voluntati proponit intellectus, omnes in solida veritatis ponderatione fundantur, quæ moveatur & convincatur voluntas ad sequendum, quod intellectus persuadere nititur, quanto igitur major fuerit certitudo veritatis, tanto majori pondere voluntatem ad operandum inclinabit, & quæ proportio lucis ad tenebras, & humanæ incertitudinis ad divinam infallibilitatem? quam laborat intellectus ut quasi ex profundissima abyssu tenebrarum paulatim eruat ratiunculam quandam, à principio ad principium, à conclusione ad conclusionem pedetentim elevando: Fides verò planissima incedens via sincerè, simpliciter, ac nudè certissimam & infallibilem veritatem proponit: tanta procul dubio est distantia, inter intellectum rationis lumine, ac ipsum media vivacitate fidei operantem, quanta inter rem mortuam & vivam, naturalem ac supernaturalem, ac denique humanam & divinam.

Prærogativam istam fidei virtus præcipuè ex Dei ordinatione accepit, quæ eam proportionavit DEUS, deditque vim & efficaciam supernaturalem & divinam, ad excitandam & impellendam voluntatem in spem infensæ bonitatis suæ, quam nobis revelat. Hinc fides canalis est præcipuus, per quem derivat Deus fluentia gratiæ & auxiliorum suorum: Scintilla est modica, sed quæ inflammat & urit voluntatem nostram, à divini numinis beneficijs inflammata: Hinc iustum ex fide vivere Propheeta asseruit, quia ordinariè DEUS divitias, Thesauros, & alimenta gratiæ suæ mediante vivo fidei habitu communicat.

Qui ergo in hac soliditate fundamentum sui spiritualis ædificii collocat, assimilabitur viro sapienti, qui ædificavit domum suam supra petram, & descendit pluvia, & venerunt flumina, & flaverunt venti, & irruerunt in domum illam, & non cecidit, fundata enim erat supra petram: Qui verò se in veritate humanorum discursuum fundare nititur, similis erit viro stulto, qui ædificavit super arenam, & descendit pluvia, & venerunt flumina, & flaverunt venti, & irruerunt in illam, & cecidit, & fuit ruina domus illius magna.

Ampliori auctoritate dignum est, quod ipse D. Salvator noster non argumentationibus naturalibus, sed vivæ fidei exercitio, in auditorum suorum cordibus Evangelium suum plantari voluerit: Apertè id videte licet in historia Evangelica, ubi pleræque Christi Domini responsiones testimonia sunt ex scripturis sacris de prompta, quibus interrogantes in viam vivæ fidei dingeret. Rogabat Scriba Lucæ 10. *Magister quid faciendo vitam æternam possidebo?* at ille dixit in lege quid scriptum est? *quomodo legisti illi respondens dixit: diliges Dominum Deum tuum ex toto corde, & ex tota anima tua &c.* Ac denique subiungit, *rectè respondisti: fac hoc & vives.* & alibi scrutamini: inquit, scripturas, illa loquuntur sunt, quæ testimonium perhibent de me.

Porro exercitium vivificationis fidei his duobus